

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Tilskud til brun bi fra Læsø Vejledning for 2025

Februar 2025

Tilskud til brun bi fra Læsø
Vejledning for 2025

Denne vejledning er udarbejdet af
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen i 2025

Foto: Per Kryger, AU
© Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 72 18 56 00
E-mail: mail@lfst.dk
www.lfst.dk

Indhold

1.	Indledning	4
2.	Formål med tilskudsordning	4
3.	Hvilke er brune bier fra Læsø?	5
4.	Tilskudsformer	5
4.1	Bidronningetilskud	5
4.2	Etableringstilskud	6
4.3	Foreningstilskud	6
5.	Hvordan søger du om tilskud?	6
5.1	Sådan søger du Bidronningetilskud	6
5.1.1	Ansøgningsfrist til Bidronningetilskud	7
5.1.2	Betingelser for at opnå Bidronningetilskud	7
5.2	Sådan søger du Etableringstilskud	7
5.2.1	Ansøgningsfrist til Etableringstilskud	8
5.2.2	Betingelser for at opnå Etableringstilskud	8
5.3	Sådan søger du Foreningstilskud	8
5.3.1	Ansøgningsfrist til Foreningstilskud	8
5.3.2	Betingelser for at opnå Foreningstilskud	8
6.	Prioritering	9
7.	Udbetaling	9
7.1	Tilbagebetaling af tilskud	9
8.	Lovgrundlag	9
9.	Yderligere oplysninger	10
9.1	Sådan kommunikerer du med os	10
9.2	Hvis du vil klage	10
9.3	Vi indsamler og behandler dine data	10
9.4	Kontakt	10

1. Indledning

Denne vejledning skal du bruge, når du ønsker at søge om tilskud til bevaring af den brune bi. Her finder du oplysninger om ordningens formål, hvilke er brune bier, hvad du kan søge om tilskud til, hvor meget du kan få i tilskud, hvordan du søger om tilskud og om de forskellige kriterier og forpligtelser, der skal opfyldes for at få tilskud.

I Tilskudsguide på Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside, lfst.dk, under Tilskud til bevaring af brun bi fra Læsø finder du denne vejledning, samt tilhørende materiale til ordningen.

De regler, vi vejleder om, er fastsat i [Bekendtgørelse nr. 1721 af 30. december 2024 om tilskud til bevaring af brun Læsøbi](#). I vejledningen kaldes dette efterfølgende 'bekendtgørelsen'.

Bekendtgørelsen er blevet opdateret omkring bevaringsindsatsen, og ansøgningsperioden er opdateret, så der gælder samme periode for alle tre indsatsområder. Fremadrettet er ansøgningsperioden for alle tre indsatsområder blevet rykket, så den ligger fra den 1. marts til den 1. april i bevillingsåret.

De hidtidige krav til tilskud opretholdes, men samtidig foretages der visse justeringer. I krav til bidronningetilskud er det yderligere præciseret, at det kun omfatter bidronninger, der er parret og holdt i et godkendt renparringsområde for brune bier, og derudover til brune bier der bliver holdt på hele Læsø. I krav til foreningstilskud er der foretaget præcisering omkring betalingsdokumentation.

To af de tre indsatsområder dvs. til 'brune bidronninger' og 'etablering' har hidtil været håndteret som en udbetalingsordning, og det tredje indsatsområde til 'forening' har hidtil været håndteret som et tilsagn om tilskud. Fremadrettet vil alle tre indsatsområder blive håndteret som udbetalingsordning.

2. Formål med tilskudsordning

Formålet med tilskudsordningen til den brune bi er at sikre den fortsatte bevaring af den brune bi race (*Apis mellifera mellifera*) i Danmark, som er den oprindelige underart af honningbien (*Apis mellifera*). Ordningen har en årlig ramme på finansloven på 200.000 kr. til tre indsatsområder efter følgende prioriteringsrækkefølge: 1) Brune Bidronninger, 2) Etablering og 3) Forening.

Tilskudsordningen skal især tilskynde biavlere til at avle og registrere renracede brune bier. I dag findes den brune bi bevaret på Læsø, derfor ofte kaldet Læsøbien, og er derudover udbredt til bevaring i renparringsområderne på Erteholmene og Endelave. Endvidere er der mulighed for at etablere populationer af brune bier i godkendte renparringsområder andre steder i Danmark. For at sikre populationen er det vigtigt at fremme anvendelsen af et forholdsvis stort antal dronninger i det videre avlsarbejde. Ordningen vil dermed modvirke genetisk drift og indavl.

3. Hvilke er brune bier fra Læsø?

De tilskudsberettigede dronninger af den brune bi fra Læsø er de bidronninger af underarten brun Læsøbi, der er defineret i [Bekendtgørelse nr. 122 af 19. februar 2009 om biavl på Læsø](#) jf. §1, stk. 2 og 3:

Det betyder, at som brune bier fra Læsø defineres bier, der:

- 1) tilhører de 123 familier, der er udpeget af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, som særligt avlseggede i 2008 eller
- 2) er afkom af de under nr.1 nævnte bier og er parret i området, der fremgår af bekendtgørelsens bilag 1 eller i et godkendt parringsområde, jævnfør bekendtgørelse om godkendte parringsområder for honningbier, der er blevet godkendt som parringsområde specifikt for brun bi fra Læsø eller
- 3) er karakteriseret som brun bi fra Læsø af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, ved genetisk undersøgelse, og biavleren kan dokumentere, at dronningen er den samme som ved denne undersøgelse.

Endvidere kan Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, efter vurdering og indstilling fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, godkende bier med en genetisk profil svarende til den genetiske profil hos de i nr. 1 og 2 ovenfor nævnte bier, som brun bi fra Læsø.

Kernen af den brune bi i Danmark skal således fortsat baseres på de 123 linjer, som Aarhus Universitet (AU) i 2008 udpegede som avlseggede. Der skal dog være mulighed for at kunne tilføre gener fra brune bier fra andre lande, eksempelvis Norge eller Sverige. AU har gennem undersøgelser bekræftet, at den genetiske baggrund i disse brune bier med fordel kan tilføres de danske brune bier for at undgå indavl.

4. Tilskudsformer

Der er tre tilskudsformer til den brune bi fra Læsø, som er tilskud til bidronninger, etablering af parringsområde for brune bier og til avlsforeninger. Uanset om der er tale om tilskud til bidronninger eller til etablering, kan en avler årligt højst opnå tilskud til 38 bidronninger, svarende til grænsen for en årlig tildeling af *de minimis* støtte iflg. gældende EU-regler, beskrevet i bekendtgørelsen § 8, stk. 2. Bemærk, at ifølge *de minimis*-reglerne må den enkelte tilskudsmodtager i løbet af en treårig regnskabsperiode højst modtage sammenlagt 20.000 EUR (svarende til 150.000 kr.), som er summen af alle typer *de minimis*-støtte. Herunder hører for eksempel også erstatning i forbindelse med offentlige foranstaltninger ved udbrud af skadegørere i bierne.

4.1 Bidronningetilskud

Der kan ydes tilskud til dronninger af den brune bi fra Læsø (af underarten *Apis mellifera mellifera*), som det er beskrevet i bekendtgørelsen § 4. Tilskuddet udgør maksimalt 500 kr. pr. dronning. Retten til at opnå tilskud følger bidronningen. Der ydes maksimalt tilskud i forhold til antallet af indvintrede bidronninger i det foregående kalenderår, der er parret og holdt i et godkendt renparringsområde og derudover til brune bier, der bliver holdt på hele Læsø. For at undgå genetisk drift kan der endvidere gives tilskud til afkom af stambogsførte bidronninger af underarten brun bi, som ikke tilhører Læsø populationen af brune bier.

4.2 Etableringstilskud

Der kan ydes etableringstilskud, som det er oplyst i bekendtgørelsen § 5, til den ansvarlige for et godkendt parringsområde (i henhold til [bekendtgørelse om godkendte parringsområder for honningbier](#)), som etablerer et nyt parringsområde med en population af den brune bi fra Læsø eller udskifter populationen på en eksisterende parringsstation til den brune bi fra Læsø. Tilskuddet udgør maksimalt 300 kr. pr. indkøbt samt parret dronning af den brune bi fra Læsø.

4.3 Foreningstilskud

Der kan ydes tilskud til avlsforeninger, kort kaldet foreningstilskud, som det fremgår af bekendtgørelsen § 6, der har avlsarbejde med den brune bi som formål, og som understøtter arbejdet med bevaringen eller udbreder den yderligere inden for Læsø og/eller i etablerede eller nye renparringsområder, samt til videnformidling til befolkningen for at skabe respekt og indsigt i bevaringsarbejdet med den brune bi.

Foreningstilskud kan kun gives til en frivillig forening, der er registreret med navn og CVR-nr., har selvstændige vedtægter, og for hvilken der foreligger et regnskab. Foreningen skal endvidere være en ikke-erhvervsdrivende forening, der udelukkende udfører lokale non-profit aktiviteter.

5. Hvordan søger du om tilskud?

Der er en række krav du skal overholde for at få tilskud, som vil blive gennemgået herunder for hver af de tre tilskudsformer. Ansøgningsskemaer for alle tre tilskudsformer finder du på Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside i Tilskudsguide under:

[Tilskud til bevaring af brun bi fra Læsø \(lfst.dk\)](#)

Ansøgningsskemaet skal indeholde identifikation af ansøger, og du skal angive CBR Biavler ID, som du har fået i forbindelse med din registrering i Centralt BigårdsRegister (CBR), samt dit navn og adresse.

Tilskudsform	Ansøgningsfrist	Specielle krav
Bidronningetilskud	1. april (indsende ansøgning) 1. oktober (indsende dokumentation)	Indsende dokumentation senest 1. oktober for bidronningers afstamning, der er ansøgt om tilskud til, samt oplysninger om antal og placering af årets indvintrede bifamilier
Etableringstilskud	1. april	Ansøger er godkendt som ansvarlig for godkendt renparringsområde til brun bi
Foreningstilskud	1. april (indsende ansøgning) 30. marts efterflg. år (indsende dokumentation & rapport)	Prioriteringskriterier for aktiviteter. Indsende betalingsdokumentation og slutrapport for støttede og afholdte aktiviteter i bevillingsåret senest 31. marts i efterfølgende år

5.1 Sådan søger du Bidronningetilskud

Du skal være opmærksom på, at ansøgningsskemaet 'Ansøgning og dokumentation i forbindelse med dronningetilskud 2025 – Brun bi fra Læsø' både indeholder ansøgningsskema og skemaet til det efterfølgende dokumentationskrav for de bidronninger, der er søgt tilskud til.

Med din underskrift på ansøgningsskemaet bekræfter du bidronningernes afstamning, som beskrevet under punkt 3 i denne vejledning og på ansøgningsskemaet endvidere, at du ejer de indvintrede bidronninger anført på ansøgningsskemaet, når du søger om bidronningetilskud. Derudover bekræfter du, hvor meget du måtte have modtaget i *de minimis* støtte i hvert af de seneste tre regnskabsår.

Ansøgningsskema skal du sende til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, se under kontaktoplysninger.

5.1.1 Ansøgningsfrist til Bidronningetilskud

Ansøgningsfristen for dronningetilskud til allerede eksisterende populationer er **senest den 1. april i bevillingsåret**. Ansøgninger, der modtages efter denne dato, bliver ikke behandlet.

Du skal gemme en kopi af ansøgningsskemaet, da det samme skema skal benyttes til den senere dokumentation, se kap. 5.1.2.

5.1.2 Betingelser for at opnå Bidronningetilskud

- Bidronningen skal være parret og holdt, herunder indvintret i et godkendt renparringsområde eller på hele Læsø

Det betyder, at hvis en brun bidronning er parret udenfor et renparringsområde og efterfølgende viser sig at være brun bi, jævnfør DNA- markør test ved Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, kan den *ikke* blive godkendt som tilskudsberettiget.

Du skal føre stambog, i bekendtgørelsen refereret til 'Den danske stambog over brune Bier' for hver enkelt bidronning, der viser tilbage til en af de 123 bidronninger, afkom deraf eller andre af Aarhus Universitet godkendte bidronninger. Kravet til biavleren i forhold til at kunne dokumentere afstamningen af de brune bidronninger, for hvilke der er ansøgt om tilskud, kan dog fortsat ske i en håndholdt stambog, f.eks. i excel-fil eller i tilsvarende dokumentation for bidronningens afstamning.

Ansøgningsskemaet skal indeholde data fra stambogen for hver af de indvintrede bidronninger, der søges om tilskud for samt oplysning om, hvor bierne holdes, og angivelse af i hvilket område parringerne har fundet sted.

- Dokumentere Bidronningens afstamning i dansk stambog over brune bier

Det er en betingelse for at opnå bidronningetilskud, at du kan dokumentere bidronningens afstamning. Hvert år **inden den 1. oktober i bevillingsåret** skal du til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen fremsende kopi eller resumé af stambog for de bidronninger, hvor der er ansøgt om tilskud. Samtidig skal du oplyse antal og placeringen af årets indvintrede familier med brune bidronninger. Til dokumentationen for bidronningernes afstamning skal du benytte det samme skema, som du tidligere brugte til din ansøgning af bidronningetilskud (nu skal de grå felter i skemaet udfyldes).

- Levere avlsmateriale til forskning og undersøgelse

Det er en endvidere en betingelse for at opnå bidronningetilskud, at du forpligter dig til efter anmodning og uden beregning at levere avlsmateriale til forskningsmæssig anvendelse, til Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Udleveret avlsmateriale vil normalt bestå i tavlestykker af 10x10 cm med æg, pupper af dronninger og/eller droner, eller uparrede dronninger og/eller droner.

5.2 Sådan søger du Etableringstilskud

Du skal ansøge på skemaet "Ansøgning om etableringstilskud 2025 – Brun bi fra Læsø" til en ny population af brune bier fra Læsø. Med din underskrift på ansøgningsskemaet bekræfter du dronningernes afstamning, som beskrevet under punkt 3 i denne vejledning og på ansøgningsskemaet.

Med din underskrift på ansøgningsskemaet bekræfter du bidronningernes afstamning, som beskrevet under punkt 3 i denne vejledning og på ansøgningsskemaet endvidere, at du ejer de indvintrede bidronninger anført på ansøgningsskemaet, når du søger om bidronningetilskud. Derudover bekræfter du, hvor meget du måtte have modtaget i *de minimis* støtte i hvert af de seneste tre regnskabsår.

5.2.1 Ansøgningsfrist til Etableringstilskud

Ansøgningsfristen for etableringstilskud til renparringsområde med populationer af brune bier fra Læsø, sammen med dokumentation for indkøbte bidronninger er **senest den 1. april i bevillingsåret**.

Ansøgninger, der bliver modtaget efter denne dato, bliver ikke behandlet.

5.2.2 Betingelser for at opnå Etableringstilskud

- Sammen med ansøgningen skal du indsende dokumentation for indkøbte parrede bidronninger af brun bi fra Læsø
- Ansøgningen skal indeholde data fra stambogen for hver bidronning, der søges om tilskud til
- Angivelse af i hvilket område parringerne har fundet sted forud for etablering
- Være godkendt som ansvarlig for et nyt godkendt parringsområde i forbindelse med at etablere en population af brune bier fra Læsø, med et antal bidronninger svarende til mindst antallet anført på ansøgningsskemaet, når du ansøger om etableringstilskud
- Være godkendt som ansvarlig for et allerede eksisterende godkendt parringsområde, som bliver udskiftet med en population af brune bier fra Læsø, med et antal bidronninger svarende til mindst antallet anført på ansøgningsskemaet, når du ansøger om etableringstilskud.

Disse betingelser bekræfter du, når du ansøger om etableringstilskud.

5.3 Sådan søger du Foreningstilskud

Foreningstilskud ansøges på skemaet "Ansøgning om foreningstilskud 2025 – Brun bi fra Læsø". Ansøgningsskemaet finder du på Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside. I ansøgningen skal der vedlægges dokumentation for, at ansøger i sine vedtægter eller tilsvarende arbejder for bevaring af den brune bi samt dokumentation for hvilke udgifter, der er eller skal afholdes i ansøgningsåret.

5.3.1 Ansøgningsfrist til Foreningstilskud

Ansøgningsfristen for foreningstilskud til avlerforening for brune bier er **senest den 1. april i bevillingsåret**.

Ansøgninger, der bliver modtaget efter denne dato, bliver ikke behandlet.

5.3.2 Betingelser for at opnå Foreningstilskud

En avlsforening kan opnå tilskud til foreningsarbejde, hvis den beskæftiger sig med avlsarbejde med den brune bi fra Læsø. Foreningens formål skal understøtte bevaringen og fremme udbredelsen af rene populationer af den brune bi fra Læsø i Danmark til flest mulige avlere på egnede lokaliteter, inden for et nærmere angivet område, dvs. i et godkendt renparringsområde for brune bier.

Ansøgningen skal indeholde en beskrivelse af, hvad foreningen søger tilskud til, hvilke udgifter, der er eller skal afholdes i ansøgningsåret og et udspecificeret budget over udgifterne. Det er vigtigt at være opmærksom på, at fordi tilskud til 'forening' fra og med 2025 overgår til at blive håndteret som en udbetalingsordning, hvor det tidligere har været håndteret som tilsagn, betyder det, at der ikke må laves forpligtigelse i fremtidige finansår med udbetaling på den anden side af finansåret.

Der kan opnås tilskud til hel eller delvis dækning af foreningens omkostninger til rimelige udgifter i forbindelse med bevaringsarbejdet for brun bi til honorarer, transportudgifter samt materialer.

Foreningstilskud vil blive prioriteret i følgende rækkefølge:

1. Vurdering, selektion og registrering af bidronninger af populationen brune bier
2. Overvågning af bestandsstrukturen for brune bier
3. Kursusaktiviteter i Danmark, herunder instruktionskurser for avlere om metoder i avl af brune bier
4. Formidling af viden til befolkningen om brune bier
5. Øvrige relevante aktiviteter
6. Vedligehold af bygninger og materiel, som ejes eller forvaltes af ansøgende forening i Danmark.

Senest den 31. marts i det efterfølgende år skal du som tilskudsmodtager indsende betalingsdokumentation for de ansøgte og afholdte udgifter samtidig med, at der indsendes en kortfattet årsslutrapport for de gennemførte aktiviteter. Såfremt der ikke bliver indsendt betalingsdokumentation, vil det udbetalte tilskud blive krævet tilbagebetalt

6. Prioritering

Hvis der er overansøgning i forhold til den bevilligede finanslov ramme i bevillingsåret, vil bidronninge- og etableringstilskud blive prioriteret forud for foreningstilskud.

7. Udbetaling

Når Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har modtaget din ansøgning, vil ansøgningen blive sagsbehandlet.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen sender dig en afgørelse om, hvorvidt du kan modtage tilskud eller ej. Afgørelsen vil blive sendt til den e-mailadresse, du har oplyst i ansøgningen.

Hvis du er berettiget til tilskud, vil tilskuddet fra styrelsen herefter blive overført direkte til din NEM-konto.

7.1 Tilbagebetaling af tilskud

Hvis betingelserne for tilskuddet ikke er opfyldt, vil vi kræve tilskuddet helt eller delvist tilbagebetalt. Det er derfor vigtigt, at du læser vejledningen og afgørelsen om udbetaling grundigt.

8. Lovgrundlag

- Bekendtgørelse nr. 1721 af 30. december 2024 om tilskud til bevaring af brun Læsøbi.

- Bekendtgørelse nr. 122 af 19. februar 2009 om biavl på Læsø.
- Bekendtgørelse nr. 280 af 25. april 2008 om godkendte parringsområder for honningbier.

9. Yderligere oplysninger

9.1 Sådan kommunikerer du med os

Alle ansøgninger om tilskud, supplerende oplysninger og udbetalinger under Tilskud til bevaring af brun bi fra Læsø skal ske via Bevaringspostkassen@lfst.dk.

9.2 Hvis du vil klage

Hvis du er uenig i vores afgørelse, kan du klage over den. Du skal sende klagen *inden 4 uger* fra den dag, hvor du modtog den afgørelse, du vil klage over.

Du klager via klageportalen, som du finder på Nævnenes Hus' hjemmeside: [her](#)

Derinde kan du læse, hvordan du skal gøre, og se status på din sag. Du logger på klageportalen med MitID.

Din klage bliver automatisk sendt til os i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Hvis vi fastholder vores afgørelse, sender vi klagen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet via klageportalen. Du får besked, hvis vi sender din klage videre.

Hvis du ikke sender din klage via klageportalen, afviser Miljø- og Fødevareklagenævnet din klage, medmindre du er fritaget for brug af klageportalen. Du kan læse mere om fritagelse fra klageportalen på nævnets hjemmeside.

9.3 Vi indsamler og behandler dine data

Styrelsen behandler de personoplysninger, du giver os, eller vi indsamler om dig, i overensstemmelse med gældende databeskyttelsesregler.

For at beskytte dine personoplysninger bedst muligt, vurderer vi løbende, hvor høj risikoen er for, at vores databehandling påvirker dine rettigheder negativt. Vi behandler dine oplysninger med respekt for oplysningernes fortrolighed og for dit privatliv - og er især opmærksomme på risikoen for, at du udsættes for identitetstyveri, eller anden negativ påvirkning.

I vores databeskyttelsespolitik kan du læse mere om, hvordan vi i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen behandler dine personoplysninger, herunder hvordan vi indsamler, håndterer og beskytter dine personoplysninger. I Landbrugs- og Fiskeristyrelsens politik om cookies kan du læse om, hvordan vi anvender cookies, og hvordan du fravælger dem her.

9.4 Kontakt

Du er velkommen til at kontakte os, hvis du har spørgsmål på tlf. 72 18 56 00 eller Bevaringspostkassen@lfst.dk

Tilskud til brun bi fra Læsø
Vejledning for 2025

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

mail@lfst.dk